

Motion till riksdagen 2024/25:1806

av **Annika Strandhäll (S)**

Surrogatmödraskap

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot altruistiskt surrogatmödraskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot kommersiellt surrogatmödraskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot surrogatförmedlingar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra informationsinsatser för att motverka att svenskar ingår surrogatarrangemang i utlandet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för internationella överenskommelser som förbjuder surrogatmödraskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Surrogatmödraskap har seglat upp som en av vår tids stora och världsomspännande kvinnorrättsfrågor. Den handlar om vår syn på kvinnors rättigheter och samhällets ansvar att utan undantag skydda kvinnokroppen från exploatering. Sverige har en lång tradition av jämställdhetsarbete och värnande av barns och kvinnors rättigheter. När tekniken nu gjort det möjligt att köpa havandeskap, förlossning och barn står Sverige inför ett vägskäl. Antingen stå fast vid det som varit en ledstjärna i svensk jämställdhetspolitik – att skydda kvinnor från sexuell och reproduktiv handel – eller slå in på en marknadsorienterad linje där kvinnor och barn blir varor på en global marknad.

De senaste åren har företag etablerat sig som förmedlar surrogatarrangemang med kvinnor i fattiga länder. Frånvaron av lagstiftning på området har möjliggjort för den här typen av surrogatförmedlingar att verka i Sverige. I takt med att surrogatindustrin etablerat sig har behovet av ett lagstadgat förbud blivit alltmer akut. Det är i dag

vanligare att barn tillkommit genom surrogatmödraskap utomlands än genom internationell adoption. Trots detta lyser åtgärderna med sin frånvaro.

Frågan om surrogatmödraskap utreddes under den S-ledda regeringen år 2016. Utredningen kom fram till att altruistiskt surrogatmödraskap inte bör införas i Sverige på grund av risk för påtryckningar och kommersialisering, och att kommersiellt surrogatmödraskap strider mot internationella konventioner om barns och kvinnors rättigheter.

Grävande reportage i SVT och Sveriges Radio har under de senaste åren avslöjat hur kvinnor i Ukraina, Georgien och Albanien utnyttjas för att bära och föda barn åt betalande par i Sverige. Att surrogatmoderskap innebär stort psykiskt lidande för kvinnorna är belagt inom forskningen.

När det finns en efterfrågan och ett pris på en fungerande livmoder kommer det alltid att finnas kvinnor som under ekonomisk eller psykosocial press ställer sin kropp till förfogande. Det här är ingenting som Sverige bör understödja.

Det är självklart att vi måste stå emot marknadskrafterna och skydda kvinnor och barn från all form av exploatering. Handel med kvinnor och barn är förbjudet. Sverige måste se till att täppa till de kryphål i lagen som företagen utnyttjar och säkerställa att inga fler kvinnor eller barn utsätts i surrogatindustrin.

Annika Strandhäll (S)